Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas). Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 29. Braşovŭ, Mercurĭ, 10 (22) Februarie 1888.

Braşovŭ, 9 Februarie 1888.

Făcuserămŭ amintire în revista de erĭ despre aserţiunea cancelarului germanŭ, care în cuvêntarea sa cea mare rostită dăunăḑile în parlamentulŭ germanŭ a ḑisŭ că, décă va isbunì rĕsboiulŭ, Germanii se vorŭ arunca în luptă cu alŭ lorŭ *„furor teutonicus“* de odinióră. Cuvintele aceste ale lui Bismark au deşteptatŭ pofta de imitare şi între fiĭ lui Arpadŭ şi cu ocasiunea desbaterii asupra bugetului ministeriului de honveḑĭ vorbitorul stângei estreme maghiare Coloman Thaly a reclamatŭ şi pentru conaţionalii sĕi unŭ *„furor hungaricus“* cerêndŭ înfiinţarea unei armate deosebite maghiare, pentru ca în ora periculului însufleţirea oştirei sĕ fiă la culmea ei.

Décă cuvintele cancelarului germanŭ au deşteptatŭ chiar între Ungurĭ acestŭ ecou alŭ doririlorŭ naţionale, cum amŭ puté crede, că ele au rĕmasŭ făr' de efectŭ dincolo de Laita, unde locuescŭ peste optŭ milióne de Germanĭ?

In cei douĕḑecĭ de anĭ din urmă s'a produsŭ o mare schimbare în spiritulŭ ce domnesce între Germanii din Austria. Odinióră ei nu se interesau multŭ de cestiunile naţionale, trăiau liniştit şi le lăsau tóte în grija casei domnitóre şi a guvernului. Pruşii nu le-au fostŭ nicĭodată simpaticĭ Germanilorŭ de sudŭ şi în deosebĭ cei din Austria nu se puteau împrietini cu ei şi îi luau mai mult în batjocură. Dela 1866 şi mai alesŭ dela 1870 s'a produsŭ şi în acéstă privinţă o însemnată schimbare, căcĭ idea germanismului a începutŭ de atuncĭ sĕ străbată totŭ mai multŭ între Germanii de sub sceptrulŭ Habsburgilorŭ. Cultulŭ lui Bismark a începutŭ sĕ se lăţéscă pretutindenĭ şi între Nemţii austriacĭ şi mai alesŭ în sinulŭ junimei universitare s'au vĕḑutŭ şi se vĕdŭ semnele acestui progresŭ alŭ spiritului germanŭ, care se mai numesce în Austria şi „prusianismŭ“, şi care este promovatŭ de-o parte însemnată a pressei germane.

In astfelŭ de împrejurărĭ nu-i mirare, décă vorbirile principelui Bismark şi tóte manifestările naţionale din Germania producŭ unŭ ecou aşa de puternicŭ, mai alesŭ în inimile junimei germane din Austria.

Fără îndoiélă, că mai multŭ numai pentru a combate curentulŭ acesta produsŭ de cultulŭ Bismarkianŭ, numai spre a stêrpi prusianismulŭ, care ca o buruiénă rea a începutŭ a se lăţi între junimea universitară, ministrulŭ de culte Gautsch a presentatŭ parlamentului unŭ proiectŭ de lege, prin care restrînge libertatea de întrunire a studenţilorŭ universitarĭ, puindŭ reuniunile studenţilorŭ sub unŭ strictŭ controlŭ alŭ autorităţilorŭ academice.

Prin acésta însĕ d-lŭ Gautsch şi-a aprinsŭ numai paie în capŭ, căcĭ oposiţiunea germană a combătutŭ aspru proiectulŭ sĕu de lege din punctŭ de vedere alŭ liberalismului, ér partidele din maioritate s'au ţinutŭ reservate, pentru că ministrulŭ de multŭ îşĭ perduse simpatiile Cehilorŭ, Polonilorŭ ş. a. prin cunoscutele sale mĕsurĭ scolare.

Astfelŭ, deşi cei mai multĭ vorbitorĭ au recunoscutŭ, că se întêmplă escese regretabile în sînulŭ junimei universitare, lăţindu-se printre ea totŭ feliulŭ de idei periculóse din punctŭ de vedere politicŭ şi socialŭ, totuşĭ mĕsurile escepţionale propuse de ministrulŭ Gautsch au fostŭ în totalŭ combătute cu argumente grave şi este mai multŭ ca probabilŭ că ele nu vorŭ fi primite de cătră maioritate.

Fórte caracteristice sunt unele părerĭ, ce s'au auḑitŭ în cursulŭ desbaterei, care s'a terminatŭ cu trimiterea proiectului de lege la secţiunea şcolară a camerei.

Astfelŭ ḑise ministrulŭ Gautsch între altele: „În Austria sunt 233 de reuniunĭ academice, carĭ influinţéza în modŭ însemnatŭ asupra vieţii universitare. S'au arătatŭ însĕ în activitatea acestora şi apariţiunĭ, carĭ trebue sĕ le numimŭ *rĕtăcire naţională şi spiritŭ anti-austriacŭ*....; nu voiu concede însĕ nicĭodată ca libertatea academică sĕ degenereze în libertatea de a se sĕlbătăci şi têmpi.“

In altŭ rêndŭ declară Gautsch: „Esistă în adevĕrŭ o sciinţă, care este comună, şi pe care o numim germană, dér pe lângă sciinţa germană mai este şi unŭ patriotismŭ austriacŭ.“

Unulŭ din deputaţii germanĭ rĕspunḑêndŭ ministrului ḑise: „Entusiasmulŭ naţionalŭ ce se manifestă în sînulŭ junimei germane displace cercurilorŭ domnitóre. Acésta o scimŭ, dér ce sĕ facemŭ décă noi Germanii avemŭ mai multe legăturĭ comune cu Germanii din imperiu decâtŭ cu Morlacii. Astăḑĭ când esistă alianţa germano-austriacă, lucrurile s'au schimbatu şi viitorulŭ este alŭ junimei academice, care totdéuna a fostŭ persecutată pentru marele spiritŭ germanŭ, ce l'a profesatŭ.“

„Consciinţa naţională“, ḑise deputatulŭ Dr. Kopp, „domnesce adĭ în tótă Europa, dândŭ tóte celelalte la o parte şi încă mai multŭ decâtŭ dorescŭ şi aprobŭ eu. Mai că uitămŭ că suntemŭ înainte de tóte ómenĭ şi numai după aceea facemŭ parte dintr'o naţiune. Dér aşa suflă vêntulŭ. Consciinţa naţională a creatŭ douĕ marĭ imperii şi acésta consciinţă esistă şi în Austria. Escese se întêmplă pretutindenea.“

S'a mai vorbitŭ şi de combaterea antisemitismului, ce se lăţesce între junime, dér discusiunea s'a învêrtitŭ mai alesŭ în jurulŭ cestiunei „retăcirilorŭ naţionale“. Interesantŭ e numai, că numitulŭ deputatŭ atribue chiar guvernului Taaffe meritulŭ de-a fi produsŭ aceste retăcirĭ, deşteptândŭ din letargiă pe Nemţii din Austria, a cărorŭ direcţiune naţională a câştigatŭ cu totulŭ altă însemnătate, de când a ajunsŭ la putere acestŭ guvernŭ.

Deschiderea camerelorŭ române.

Duminecă în 7 (19) Februarie s'au deschisŭ corpurile legiuitóre ale României cu următorulŭ ceremonialŭ:

La órele 11 de diminéţă s'a celebratŭ unŭ *Te Deum* la Mitropoliă în presenţa: D-lorŭ senatorĭ şi deputaţĭ; D-lorŭ miniştrii; Inaltei curţĭ de casaţiune; Inaltei curţĭ de compturĭ; Curţilorŭ, tribunalelorŭ, corpului profesoralŭ, autorităţilorŭ administrative, militare, consiliulŭ comunalŭ şi camerei a de comerţŭ.

La órele $11^1/_2$ înaltele corpurĭ şi autorităţĭ s'au întrunitŭ în sala şedinţelorŭ Adunărei şi au ocupatŭ: Inaltele curţĭ de casaţiune şi de compturĭ tribuna a doua în drépta tribunei diplomatice. Curţile, tribunalele, corpulŭ profesoralŭ, autorităţile administrative, comunale şi camera de comerţŭ, tribuna oficială. D-nii senatorĭ au ocupatŭ ântêiele băncĭ ale Adunărei din drépta Tronului. D-nii deputaţĭ, băncile din faţa Tronului.

Pornirea cortegiului Regalŭ dela Palatŭ s'a anunţatŭ prin 101 tunurĭ.

La órele 12, Regele, care a fostŭ primitŭ la scară de către d-nii miniştri, a întratŭ în sala şedinţelorŭ Adunărei, precedatŭ de Cassa Sa civilă şi militară, şi s'a urcatŭ pe Tronŭ, înconjuratŭ de d-nii miniştri. Casa civilă şi militară a Regelui s'a aşeḑatŭ dinapoia Tronului. Loculŭ liberŭ s'a ocupatŭ de oficerii superiorĭ.

Regele cetì apoi următorulŭ *Mesagiu*:

Domnilorŭ senatorĭ! Domnilorŭ deputaţĭ! Cu unŭ viu simţĕmêntŭ de mulţumire mĕ aflu astăḑĭ în mijloculŭ representanţilorŭ naţiunei.

Salutândŭ de bună venire pe d-nii deputaţĭ ai nouei legislaturĭ, sunt fericitŭ sĕ constatŭ că, şi de astădată, cetăţenii au doveditŭ, prin liniştea şi ordinea menţinută pretutindenĭ în alegerĭ, că ei sciu preţui libertăţile garantate cu atâta eficacitate de instituţiunile nóstre constituţionale şi că ei suntŭ convinşĭ că numai prin respectarea legilorŭ de către toţĭ putemŭ sĕ desvoltămŭ prosperitatea şi puterile nóstre.

Disolvarea camerei deputaţilorŭ a întreruptŭ sesiunea ordinară a Corpurilorŭ legiuitóre. Reluândŭ astăḑĭ cursulŭ normalŭ alŭ lucrărilorŭ, d-vóstrĕ aveţĭ a vĕ ocupa de multe legĭ importante, carĭ cerŭ o deosebită luare aminte.

Cea dintêiu lucrare care se impune d-vóstrĕ, d-lorŭ deputaţĭ, este bugetulŭ. In anulŭ acesta elŭ vi-se presintă pentru prima óră întrunindŭ la unŭ locŭ tóte veniturile şi tóte cheltuelile Statului. Acéstă ameliorare a devenitŭ putinciósă în urma organisărei complecte a administraţiunei căilorŭ ferate şi a administraţiunei monopolului tutunului, carĭ până acum îşĭ aveau bugetele lorŭ speciale şi înscriau în bugetulŭ generalŭ alŭ Statului numai veniturile lorŭ netede. Buna stare a financelorŭ nóstre asigurézá echilibrarea bugetului, ceea ce a fostŭ obiectulŭ constantŭ alŭ preocupărei guvernului Meu. In adevĕrŭ, încassările exerciţiului curentŭ nu numai au rĕspunsŭ prevederilorŭ, ci încă le-au întrecutŭ.

Vomŭ putea dér întêmpina tóte trebuinţele Statului numai cu veniturile ecsistente.

Domnilorŭ Senatorĭ! Domnilorŭ Deputaţĭ! Suntemŭ îndreptăţiţĭ a crede, că silinţele ce se facŭ pentru menţinerea păcei vorŭ isbuti şi că ea va fi asigurată spre binele şi fericirea tuturorŭ. *Cu tóte acestea*, fără a ne abate unŭ singurŭ momentŭ dela calea prudentă pe care am urmat'o dela începutŭ, suntemŭ datorĭ, în momentele grele prin carĭ trece Europa, *sĕ ne gândimŭ necontenitŭ la întărirea nóstră interióră,* spre a puté privi cu încredere în viitorŭ.

Paza însĕ cea mai bună, siguranţa cea mai puternică a fiecărei ţĕrĭ, este *unirea cetăţenilorŭ ei.* Urezŭ din tótă inima, ca acestŭ simţĕmêntŭ sĕ vĕ însufle pe toţĭ, pentru ca noua legislatură sĕ fiă mănósă în róde şi sĕ corĕspundă legitimelorŭ aşteptărĭ ale Mele şi ale Ţĕrei.

Dumneḑeu sĕ lumineze lucrările D-vóstrĕ şi sĕ protégă scumpa nóstră Româniă.

Sesiunea ordinară a Corpurilorŭ legiuitóre este deschisă.

ÇAROLŬ.

(Urméză iscăliturile d-lorŭ miniştri.)

Rusia şi cestiunea bulgară.

„Nord“ din Bruxela scrie:

In sĕptĕmâna din urmă s'au lăţitŭ totŭ felulŭ de sgomote despre Rusia. S'a vorbitŭ despre reînceperea tractărilorŭ asupra cestiunei bulgare, că acestea vorŭ duce la ţintă. Acéstă grabă e pré mare. S'a făcutŭ, nu'i vorbă unŭ schimbŭ de idei, dér acésta nu se póte numi tractărĭ. Greutăţile ce se vorŭ întêmpina nu lasă a se prevedé unŭ resultatŭ favorabilŭ.

„Nord“ desminte categoricŭ scirea, că Rusia ar fi întratŭ în tractărĭ pentru încheierea unei alianţe cu vre-o putere. Rusia vrea sĕ-şĭ păstreze absoluta sa independenţă şi deplina libertate de acţiune şi la acéstă liniă de conduită nu va renunţa.

„Journal de St. Petersburg“ declară că nu póte lua responsabilitatea despre cele ce se susţinŭ din diferite părţĭ cu privire la tractările asupra cestiunei bulgare, dér de altă parte nu vrea sĕ întreprindă o reacţiune în contra impresiunei favorabile ce o au produsŭ scirile ultimelorŭ ḑile din punctŭ de vedere alŭ liniştirei spiritelorŭ.

După telegrama ce amŭ primit'o adĭ, guvernulŭ francesŭ e informatŭ că Rusia va propune marilorŭ puterĭ sĕ declare de ilegală suirea pe tronŭ a prinţului Ferdinand.

Rĕmâne sĕ se constate, décă acésta propunere — de se va face — încape séu nu în cadrulŭ tractatului dela Berlinŭ.

SCIRILE ḐILEI.

„Kolozsvar“ scrie: „Acum se gătesce prima *chartă unguréscă* a comitatului *Bistriţa-Năsĕudŭ*. O gătesce pentru scopurĭ şcolare distinsulŭ bărbatŭ alŭ învĕţămêntului Gönczi. Pe acéstă chartă numele locurilorŭ vorŭ fi însĕmnate unguresce şi acéstă chartă va fi la noi (la acestŭ poporŭ netolerantŭ, care precum se scie, maghiariséză cu focŭ şi fierŭ) prima chartă unguréscă despre acelŭ comitatŭ.“

Ce sĕ mai adăugămŭ noi la mărturisirea fóiei unguresci? In adevĕrŭ că

numai foculŭ şi fierulŭ a mai rĕmasŭ sĕ se pună în serviciulŭ maghiarisării De altmintrelea comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ totŭ românescŭ va rĕmâné câtŭ va fi pămêntulŭ.

* * *

D-lŭ *Emanoilŭ Doctorŭ*, din Ardealŭ, a fostŭ promovatŭ de cătră universitatea din *Viena* la gradulŭ de *doctorŭ în medicină*.

Ii adresămŭ felicitările nóstre călduróse.

* * *

La intervenirea Kulturegyletului pentru părţile ardelene se va zidi pe cheltuiala erarului o biserică rom. catol. în *Poiana sărată*.

Negreşitŭ în interesulŭ maghiarisării, deórece Poiana sărată este românéscă. Dér tóte'sŭ înzadarŭ.

* * *

Pentru serviciile aduse maghiarisărei au primitŭ rĕsplată ungurĕscă dela Trefort preoţii gr. or. Daniilŭ *Kiraly* (audĭ nume românescŭ!) din *Soporulŭ de Câmpiă* şi Vasilie *Muşatŭ* din *Sâmbăta de josŭ* câte 50 fl.

Nu vorŭ fi uitaţĭ sfinţiile lorŭ!

* * *

Intr'o şedinţă a *societăţii geografice unguresci* din Pesta s'a adusŭ în discuţiune proiectulŭ de a se trimite o *espediţiune în ţinutulŭ Uralului*, de unde se ḑice că au venitŭ vechii Ungurĭ. S'a alesŭ unŭ comitetŭ pentru stabilirea amĕruntelorŭ, constătătorŭ din Paulŭ Hunfalvy, Armin Vambery, Moriz Decsy, Aladar György şi Dr. Aurel Török.

* * *

Pănă la 16 Februarie au fostŭ anunţaţĭ la poliţia din *Sighişóra* 92 bolnavĭ de *tifusŭ*, dintre carĭ 13 s'au însănĕtoşatŭ; au muritŭ 8 persóne, între care şi unŭ Românŭ, Almăşanŭ Lazarŭ.

* * *

D-lŭ *Constantinŭ Georgescu*, baritonistulŭ despre care amŭ mai făcutŭ amintire într'unŭ numĕrŭ trecutŭ alŭ fóiei nóstre, va da Duminecă séra în 14 (26) Februarie, în sala hotelului Nr. 1, unŭ concertŭ cu programŭ variatŭ şi interesantŭ, avêndŭ deja concursulŭ mai multorŭ domnĭ cu inimă nobilă. Despre unŭ concertŭ alŭ d-lui Georgescu, datŭ în Bucuresci, étă ce scrie „Unirea:"

„D-nulŭ C. Georgescu are o frumósă voce care, deşi forte, nu'şĭ perde mlădierea şi dulceaţa. A executatŭ bine romanţele compuse de D-sa: Danţulŭ iubitei mele şi Alexandrina, cum şi Romanţa Vorrei morire, Toreador din „Carmen," Stela confidentă; dér în ce a fostŭ la înălţime beneficientulŭ e în marea scenă Paj, Cursier şi Căpitanŭ. Nu face rĕu d-nu Georgescu că se duce să'şĭ urmeze cursurile în străinătate. Suntemŭ sigurĭ că peste vr'o doi anĭ îlŭ vomŭ admira şi mai multŭ în urma studielorŭ mai înalte ce va face.

Corespondenţa „Gazetei Transilvaniei".

Şardŭ lângă Alba-Iulia, 12 Febr. 1888.

Alegere de notarŭ impusŭ. In 11 Februarie n. s'a făcutŭ în comuna Şardŭ alegerea notarului cercualŭ pentru comunele Şardŭ şi Ampoiţa. Pe la 10 óre antemeridiane fisolgăbirĕulŭ Köblös Miklos a venitŭ în Şardŭ la cancelaria notariatului cercualŭ unde s'au fostŭ adunatŭ membrii comitetului din ambele comune. Fisolgăbirĕulŭ, după o vorbire scurtă începută ungaresce şi finită românesce, prin care a espusŭ scopulŭ venirei d-sale, a candidatŭ 3 individĭ şi anume: pe Robert Zweck, căruia d-nii acuma îi ḑicŭ „Czövek", apoi pe Toth Kálmán şi pe Laszló Kálmán.

D-lŭ preotŭ G. R. în urma acestei candidărĭ, după o vorbire bine motivată, întru care a apostrofatŭ că: în considerare cumcă în ambele comune populaţiunea este în maioritate absolută şi aşa preponderantă română; mai încolo în considerare că poporulŭ, care are mai multe afacerĭ cu notarulŭ cercualŭ este mai totŭ românŭ, care nu scie limba maghiară: ar fi de doritŭ sĕ capete unŭ notarŭ cu care sĕ se pótă înţelege şi întru care să aibă pe deplină încredere: a rugatŭ pe fisolgăbirĕulŭ ca sĕ pună în candidaţiă şi vre unŭ Românŭ dintre cei carĭ au concuratŭ şi carĭ au fostŭ censuraţĭ şi găsiţĭ aptĭ de a fi notarĭ. (După cum se aude au concursŭ vre-o 14 inşĭ ungurĭ şi românĭ.) D-lŭ fisolgăbirĕu i-a rĕspunsŭ că: după ce noi suntemŭ în Ungaria şi aicĭ e limba domnitóre cea ungurĕscă, d-sa a făcutŭ candidaţia la care i-a datŭ dreptŭ legea, şi aşa sĕ ne placă a alege din aceştĭ trei inşĭ. De observatŭ este, că membrii romanĭ ai comitetului ambelorŭ comune nicĭ cu unul dintre aceştĭ trei candidaţĭ nu au cunoscinţă, ba nicĭ de numele lorŭ nu au auḑitŭ.

Unŭ d-nŭ posesorŭ din Şardŭ, care totodată este şi jude procesualŭ, va sĕ ḑică fisolgăbirĕu şi încă în cerculŭ Aiudului cu reşedinţa în Aiudŭ, şi care încă s'a presentatŭ la alegere, a avutŭ de favoritŭ pe Robert Czövek, pentru care pe mai mulţĭ dintre membrii românĭ ai comitetelorŭ i-a fostŭ rugatŭ ca la casŭ décă nicĭ unulŭ din candidaţĭ nu ar fi românŭ sĕ dée votŭ lui Robertŭ Czövek — la din contră nu. — D-sa însĕ s'a fostŭ informatŭ pe deplinŭ dela colegulŭ sĕu Köblös Miklos, fisolgăbirĕulŭ, că în candidaţiune nu se află pusŭ nicĭ unŭ Românŭ, aşa angajamentulŭ a fostŭ sigurŭ. Unŭ altŭ domnŭ posesorŭ Sz. K. a avutŭ de candidatŭ protegiatŭ pe Toth Kálmán. Celŭ din urmă nu a avutŭ nicĭ unŭ protectorŭ.

Membrii românĭ ai comitetelorŭ, atâtŭ inteliginţă câtŭ şi economĭ, au fost decisŭ: ca la casŭ décă cumva fisolgăbirĕulŭ nu ar pune pe nicĭ unŭ Românŭ în candidaţiune, atuncĭ ei sĕ nu voteze, celŭ puţinŭ sĕ nu pótă ḑice că Românii l'au alesŭ. După ce s'au denumitŭ membrii de încredere la alegere, s'a începutŭ votisarea. — Vĕḑêndŭ membrii comitetelorŭ una ca acésta, inteligenţii şi alţĭ onoraţiorĭ au eşitŭ afară din localitatea şi curtea unde şe ţinea votisarea — şi n'au luatŭ parte la votisare. Durere însĕ, că afară de ambi antiştĭ comunalĭ din Şardŭ şi din Ampoiţa, cărora aşa ḑicêndŭ li se demândă, au mai votatŭ şi Dumitrénŭ Moise din Şardŭ şi Ioane Nanu din Ampoiţa, acesta este notar cercual alŭ Meteşului şi este şi posesorŭ şi membru al comitetului în Ampoiţa. Óre pe acesta oficiulŭ sĕu nu l'a putetŭ reţiné ca sĕ nu votiseze? Resultatulŭ votisării a fostŭ, că Robert Czövek a căpĕtatŭ 11 voturĭ—3 dela Maghiarĭ şi 8 dela Românĭ, Toth Kalman 3 voturĭ dela Maghiarĭ, éră Lászlo Kalman nicĭ unulŭ.

Este de observatŭ, că Czövek Robert vorbesce fórte rĕu limba română, putemŭ ḑice, că nu scie mai nimicŭ, acum acesta sĕ fericéscă prin tâlcuitorŭ pe bietulŭ poporŭ, care în adevĕrŭ de presentŭ este fórte sĕracŭ. Totŭ acestŭ individŭ a fostŭ în vre-o 8 anĭ scriitorŭ la judele procesualŭ în Vinţulŭ de josŭ, unde în decursŭ de atâţia anĭ nu a pututŭ dobêndi nicĭ unŭ postŭ de notarŭ cercualŭ pănă acuma în Şardŭ.

Din celea ce s'au întêmplatŭ în Şardŭ, cu alegerea notarului cercualŭ s'a vĕḑutŭ că presiunea, sĕ nu ḑicŭ corupţiunea, a avutŭ mare influinţă; se póte ḑice cu totŭ dreptulŭ că procederea a fostŭ multŭ conformă cu aceea a alegerii deputaţilorŭ dietalĭ. Iubirea de naţiunea sa, alipirea cătră dênsa şi dovedirea unui caracterŭ de statornicĭă şi încredere mai alesŭ la membrii cei ce nu sciu scrisóre, pe lângă tótă elocinţa şi îndrumarea ce au căpĕtatŭ dela preoţimea conducĕtóre în acéstă privinţă, a lipsitŭ cu totulŭ. Se vedea că fiăcare îşĭ pune interesulŭ sĕu propriu privatŭ înaintea interesului comunŭ ce era de doritŭ a-lŭ ajunge şi a se dovedi, ca apoi astfelŭ în asemenea întêmplărĭ sĕ putem fi mai consideraţĭ şi nu după cum s'a constatatŭ cu ocasiunea presintă, din care incidentŭ contrarii potŭ avea esemple destulŭ de eclatante, că pe unii ómenĭ cu caracterŭ debilŭ îi potŭ câştiga în partea lorŭ chiarŭ şi faţă cu unulŭ din naţiunea sa, décă ar aduce lipsa cu sine.

De aci încolo unde va deveni vre-unŭ postŭ notarialŭ vacantŭ se va ocupa totŭ numai prin Maghiarĭ pentru că judele procesualŭ respectivŭ va pune în candidaţiune nu mai totŭ Maghiarĭ şi anume în primulŭ locŭ pe clientulŭ sĕu. Apoi ca sĕ mai fiă doi inşĭ în candidaţiune, respective sĕ concurgă, se va îngriji dênsulŭ, fiă membrii comitetului măcarŭ totŭ românĭ, ceea ce anevoiă se va întêmpla pentru că între membrii viriliştĭ va figura şi representantele fostului domnŭ alŭ loculuĭ, orĭ altŭ proprietarŭ mare, pe care respectivulŭ concurentŭ îlŭ va ruga, ér d-lŭ jude procesualŭ nu va lipsi de a-lŭ recomanda. Apoi juḑii comunalĭ, cărora judele procesualŭ le va impune, fiindcă dênşii încă numai din speciala graţiă a sa propiă au devenitŭ ceea ce suntŭ, îlu vorŭ alege, respective voturile lorŭ le vorŭ da favoritului judelui procesualŭ; juḑii comunalĭ încă vorŭ avê şi ei în comitetŭ ómenĭ de ai lorŭ înrudiţĭ şi altcum împlinitorĭ a totŭ ce vorŭ ḑice ei, aşa totdéuna va deveni alesŭ de notarŭ acela, pe care judele procesualŭ încă îlŭ va pârtini, chiar şi atuncĭ când în candidaţiune va fi pusŭ şi un Românŭ, pentru că d-lŭ jude procesualŭ a bună sémă va influinţa ca clientulŭ sĕu, care este orĭ va fi maghiarŭ, sĕ devină alesŭ.

In adevĕrŭ mai absolutismŭ constituţionalŭ nu póte sĕ fiă ca cum este acuma. Pe timpulŭ absolutismului c. r. germanŭ, după ce se publica concursulŭ, din concurenţĭ denumea Bezirksvorsteher-ulŭ pe unulŭ, întrebându-i şi pe membrii representanţĭ din respectivele comune pentru care se denumea notarŭ, dérŭ nu influinţa ca sub amerinţarea aceea şi aceea sĕ'lŭ alégă, precum se face acuma. Aceea sistemă de alegere de notarŭ se numea absolutistică, — éră acuma se numesce constituţională. Óre care e mai bună? Cea de atuncĭ orĭ cea de acuma? Aceea a fostŭ şi a trecutŭ, acésta cine scie când se va modifica după adevĕrata dreptate, ca sĕ fiă acela notarŭ, care e mai aptŭ şi pe care membrii comitetelorŭ cunoscêndu-lŭ cu tóte calităţile sale de omŭ de încredere şi demnŭ de a ocupa unŭ postŭ, aşa după cum este celŭ de notarŭ, ca conscienţiosŭ sĕ-şĭ şi împlinéscă datorinţele şi obligamentele sale nu numai ca sĕ tragă o plată bună şi sĕ se imbogăţéscă din nenumĕratele isvóre de căpĕtare ce sunt împreunate cu acestŭ postŭ, ér cei mai mulţĭ bărbaţĭ învĕţaţĭ trăiescŭ, după péna şi sciinţa lorŭ cea înaltă, mai rĕu şi decâtŭ notarii dela carĭ se recerŭ numai 6 clase gimnasiale. *X. Y.*

Literatură.

Românii Munteni (Moţĭ.) Sub acestŭ titlu s'a pusŭ sub tiparŭ în tipografia d-lui Gr. Luis din Bucurescĭ o lucrare fórte importantă etnografică a d-lorŭ *Teofilŭ Frâncu şi George Candrea.* Opulŭ e ilustratŭ cu 10 fotografii originale, care

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

STRĂBUNII NOŞTRI

Novelă istorică

Anulŭ 104 după Christ.

Cartea II. — Muntele Kogeonului.

Decebalŭ sosise.

Neîndrăsnindŭ sĕ se sue pe altarŭ, elŭ rĕmase în picióre, cu statura-i obicĭnuită, adecă braţulŭ stângŭ sub celŭ dreptŭ, ér celŭ dreptŭ rădicatŭ spre gură şi sprijinindŭ capulŭ.

Aşteptă elŭ câtva timpŭ, dér vĕḑêndŭ că Vezinas nu se întórce, îlŭ strigă:

— Zivindide!..*) Zivindide!...

Vezinas nu-lŭ auḑi.

— Părinte! strigă Decebalŭ ceva mai tare.

Vezinas totŭ nu-lŭ auḑi.

— Popo! răcni Decebalŭ, ce? n'auḑĭ?

Vezinas îşĭ ridică capulŭ de pe biblia, şi-lŭ întórse spre Domnŭ, se uită la elŭ fără sĕ-lŭ vadă, şi er căḑŭ în rugăciune.

Atuncĭ Regele, supĕratŭ, se urcă pe altarŭ cu pasulŭ hotărîtŭ; dér orĭ câtŭ era elŭ de rece şi puţinŭ misticŭ, la vederea acelui omŭ atâtŭ de pĕtrunsŭ, se făcu sfiosŭ, şi, atingêndu-lŭ deabia pe umĕtŭ:

— Hei?... îlŭ întrebă.

Vezinas ridică capulŭ de pe pergamensŭ şi făcu unŭ semnŭ puternicŭ de negaţiune, lucru care nu mulţămi pe Rege, căcĭ elŭ adăugă:

— Da spune odată! Ce vrea Zalmolcse? Mĕ iértă?...

— Zalmolcse nu iértă nicĭodată pe cei ce'şĭ calcă jurămêntulŭ, ḑise Vezinas.

— Nu l'ai rugatŭ destulŭ, códă de toporŭ ce eştĭ tu!

— De ce ai juratŭ? întrebă Vezinas cu glasulŭ înăspritŭ.

Numai muierea jură. Bărbatulŭ dă cu spada!

Acuma venise rêndulŭ Regelui sĕ tacă. Elŭ îşĭ luase statura obicĭnuită şi se uita în pămêntŭ.

— Zalmolcse nu'ţĭ dă înapoi jurămêntulŭ, adăogă Vezinas, decâtŭ décă'ţĭ vei străpunge mâna dréptă cu unŭ cuţitŭ şi vei ţine-o 13 ḑile sucită la spate.

— Bine, ḑise regele mulţămitŭ, străpunge-o! îmĭ rĕmâne mâna stângă.

— Dér pentru Longinus... de ce te-ai juratŭ sĕ-lŭ dai înapoi şi'ţĭ calcĭ jurămêntulŭ? întrebă preotulŭ.

— Aicĭ nu te amesteca, Zivindide, ḑise Regele lungŭ, că mĕ superĭ!... M'am juratŭ, adăogă elŭ cu putere, findcă mĭ-e dorŭ sĕ'mĭ rĕsbunŭ şi fiindcă Dacia aşa vre!... Tu cerĭ sĕ'mĭ străpungŭ dréptă, pentru că de bună voiă am juratŭ pe dênsa, şi mĭ-am călcatŭ jurămêntulŭ, — dér uiţĭ sĕ mĭ-o deslegĭ ca sĕ-mĭ potŭ călca jurămêntulŭ pe care l'am făcutŭ de nevoe. Sĕ te rogĭ... ḑise elŭ mai blândŭ, sĕ te rogĭ... şi Zalmolcse are sĕ mĕ erte... trebue sĕ mĕ ierte! întări cu o mişcare poruncitóre. Acuma cobóră de pe altarŭ şi vino josŭ!

Ei coborîră încetŭ, Decebalŭ cu neastêmpĕr în sufletŭ, Vezinas calmŭ. Regele îlŭ duse pănă pe marginea Kogeonului, pe prăpastiă, din care se înaltă sgomotulŭ surdŭ alŭ apei ca unŭ glasŭ din altă lume.

— Am unŭ gândŭ... unŭ gând negru! ḑise Regele cu hotărîre. Rógă-te pentru acesta mai bine, sĕ mĕ ierte Zalmolcse.

— Ce este? întrebă Vezinas.

— Tu sci că am doi copii: unŭ băiatŭ şi o fată.

— Pe Decidav şi pe Dochina.

— Au sĕ vină îndată, ḑise grăbitŭ Regele. M'am hotărîtŭ. Am s'o jertfescŭ. Am jertfit'o!

— Zalmolcse a cerut'o; ţĭ-am spusŭ c'a cerut'o, rĕspunse Vezinas mulţămitŭ. Facĭ bine stăpâne. S'o ardemŭ!

— Pe 'cine sĕ arḑĭ? întrebă Regele cu mâniă. Pe Dochia? Eştĭ nebunŭ slugă! Ţi s'a încovrigatŭ mintea!

După aceea porni furiosŭ prin poiană la vale. Apoi deodată se întórse.

— Ascultă!... Cânele, îlŭ scii, e câne, — şi eu suntŭ omŭ. Cânele şĭ-ar apĕra căţeii. Eu voiu sĕ'mĭ dau copii în gura lupului, dér.. ca sĕ-lŭ ucidŭ! Voiu sĕ aruncŭ pe Dochia în braţele lui...

Şi par'că'i fu ruşine sĕ urmeze. Vezinas îşĭ muiă privirile în pămêntŭ.

— Facĭ rĕu, ḑise elŭ.

— Ba facŭ bine! întări Decebalŭ. Voiu sĕ-mĭ rĕsbunŭ.

Vezinas tăcŭ, şi Decebalŭ, frămêntatŭ de îndoiélă şi de mâniă, simţi trebuinţă de a fi îmboldită, muşcatŭ de ceva. Elŭ apucă pe Vezinas de mână şi'lŭ scutură cu putere:

— Tu n'auḑĭ că vréu sĕ'mĭ rĕsbunŭ. Nu pricepĭ că décă voiu afla cum stă óstea romană şi unde se ascunde....

*) Nume care se da nobililorŭ Tracĭ.

representă tipurĭ și costume muntenescĭ și e de peste 24 cóle de tiparŭ formatŭ Nr. 6 în 8.

Cap tolulŭ I. vorbesce pe largŭ despre *Românii dela pólele munțilorŭ*, despre Mocanĭ, Băeșĭ (Minerĭ), Crișenĭ și Moțĭ, carĭ cu toții împreună constituescŭ pe așa numiții Românii-Muntenĭ séu Moțĭ din munții apusenĭ ai Transilvaniei.

Capitolulŭ II. conține *elemente relative la limba română* cu desăvêrșire necunoscute până acum.

Capitolulŭ III. tratează despre *comuna munteană*, datine, descântece etc.

Capitolulŭ IV. cuprinde *cântece muntenescĭ*, dintre care unele suntŭ în *rotacismŭ*, *dialectulŭ moțo-istrian*, colinde, balade, poveștĭ.

Capitolulŭ V. cuprinde *amintirĭ istorice*, politice și sociale din munții apusenĭ ai Transilvaniei.

„Transilvania,“ fóia Assoțiațiunei transilvane, Nr. 3—4 a apărutŭ cu următoriulŭ sumariu: Căderea Plevnei. — Diarulŭ germanŭ „Universum“ publică biografia dómnei Carmen Sylva. — Privire istorică asupra mănăstirei și episcopiei Curții de Argeșŭ. — Colecta de banĭ pentru fostulŭ satŭ Tofălău desființatŭ de către baronulŭ Carolŭ Apor. — „Unŭ actŭ de rea credință.“ — Procese verbale ale comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, laute în ședințele dela 28 și 30 Ianuariu 1888. — Conspectulŭ scrierilorŭ întrate pe seama bibliotecei Asociațiunei transilvane dela Academia de sciințe cesaro-reg. din Viena. — Anunțŭ de Abonamentŭ

„Lumina pentru toțĭ“, revistă pedagogică, ce apare în Bucurescĭ, sub direcția d-lui Eniu Bălteanu, calea Moșilorŭ, Nr. 138. Abonamentulŭ 10 lei pe anŭ, și 5 lei pe șése lunĭ. A apărutŭ Nr. 8., din anulŭ III, pe luna Ianuarie, alŭ cărui cuprinsŭ este următoriulŭ: Către persónele abonate. — Sentințe pedagogice de Eniu Bălteanu. — Cărindariulŭ, de E. Bălteanu. — Cum învață Gertruda copiii sĕi? de E. B. — Carmen Sylva, de B. P. Hasdeu. — Schițe din istoria pedagogiei de Ioan Russu. — Tudorŭ, baladă populară, de Christ. St. Revereanu. — Unŭ sistemŭ românescŭ de învĕțământŭ de Stef. Georg-Carpen. — Graiulŭ Florilorŭ, de Eniu Bălteanu — Conferințele învĕțătorilorŭ din Ialomița. — Județulŭ Tutova, de E. Bălteanu. — Unŭ nou revisorŭ și doi sub-revisorĭ școlarĭ. — Doctorulŭ fără argințĭ, de Eden. — Note istorice și scientifice, de Christ. St. Revereanu. — Noua programă a școlelorŭ rurale, de E. B. — Critică literară, de Juvenalŭ. — Curierŭ literarŭ de Edembal. — Poesii de dorŭ din Transilvania, colect. I. P. Reteganulŭ. — Unŭ strigătŭ de bucuriă, de E. B. — Mulțămirĭ, de Eniu Bălteanu. — Literatura de spiritŭ. — Corespondență. — Publicațiunĭ periodice. —

Stupăritulŭ.

Voila, Ianuarie 1888.

(Urmare)

Nu va fi fără interesŭ, așa credŭ, décă și în liniaminte generalĭ voiu face istoriculŭ stupăritului în monarchia nóstră împrumutândŭ unele date după Sötér Kálmán.

Cumcă stupăritulŭ de pe timpulŭ St. Stefanŭ se cultiva, se vede de acolo, că St. Stefanŭ în Decretulŭ II §. 52 dispune, ca sĕ se dea preoțimei și din stupĭ decime (deciuială, dijmă). De asemenea regele Matia la a. 1481 în Decretulŭ V §. 1 dispune érășĭ sĕ se dea decimă și din stupĭ. Totŭ așa se vede că a dispusŭ și Vladislau II cu decret. I §. 47 din anulŭ 1492; cu decret. III §. 39 din a. 1495, precum și prin decret. III §. 54 din anulŭ 1498, din carĭ apriatŭ sĕ vede, că a trebuitŭ sĕ se cultive stupĭ pe o scară întinsă, căcĭ altcum n'aveu de unde da și respective lua decime (decime.)

Totŭ așa putemŭ veni în josŭ până nu cu multŭ de era împĕrătesei Maria Teresia, carea însĕ stupăritulŭ îlŭ află în o stare decădută. Ea ca sĕ nu lase a apune unŭ ramŭ alŭ economiei atâtŭ de productivŭ, a începutŭ a face din nou pașii cei mai energicĭ pentru încuragiarea și înflorirea lui.

Spre scopulŭ acesta a înființatŭ o scólă superióră publică de stupăritŭ în Viena, în grădina Belvedere. A mai înființatŭ alte două scóle de stupăritŭ de rangulŭ alŭ doilea în Austria inferióră și în Moravia. Scóla din Viena sta sub inspecțiunea guvernului, celelalte două sub inspecțiunea „kreisamt“-ului. A dispusŭ mai departe, ca stupăritulŭ pentru totdéună sĕ fiă scutitŭ de decimă; ér pe aceia, carĭ vorŭ suferi daună prin acéstă disposițiune, guvernulŭ îi va desdăuna din timpŭ în timpŭ, décă ei înșișĭ din interesŭ alŭ binelui comunŭ nu vorŭ abdice de acéstă desdăunare.

In Ungaria propriă însĕ acéstă disposițiune nu 'șĭ-a avutŭ resultatulŭ doritŭ până pre la anulŭ 1836, când apoi prin art. de lege VII § 4 a fostŭ ștérsă decima de stupăritŭ pentru totdéuna. Afară de acestea s'a dispusŭ mai departe, că cei ce esercitéză stupăritulŭ ambulantŭ, fără a causa daună proprietarului, potŭ sĕ'șĭ așede stupii pre posesiunea orĭ și cui, avêndŭ a solvi pentru acésta numai 2 cr. de stupŭ; mai încolo s'a dispusŭ, ca stuparii sĕ fiă scutițĭ de dare pentru acestŭ ramŭ, nicĭ pentru statŭ, și nicĭ pentru alții sĕ nu fiă taxațĭ cu contribuțiune, fiă aceea de orĭ și ce natură. — Analogŭ disposițiunei de susŭ esistă și din dilele nóstre unŭ ordinŭ ministerialŭ de dato 10 Aprilie 1885 Nr. 17615 din incidentulŭ, că Inspectoratulŭ de dare din Șopronŭ a supusŭ la dare de venitŭ stupii lui Zdeborszky Ede din Keczöl, dér ministrulŭ de finanțe cu Nr. de susŭ dispune, ca acéstă dare conformŭ Art. de lege XLIV ex 1883 § 4, sĕ se ștérgă de pe numitulŭ. Decĭ ómenii noștri sĕ nu se spariă, când se adună date statistice despre stupĭ, căcĭ acésta nu se face pentru ca sĕ arunce dare pre ei, ci numai sĕ se constateze încâtŭ înaintéză acestŭ ramŭ, în urma atâtorŭ spese făcute de statŭ în interesulŭ stupăritului.

Afară de cele atinse mai multe alte disposițiunĭ salutare a făcutŭ împĕrătésa Maria Teresia în interesulŭ stupăritului, cuprinse în alte 16 puncte.

După aceste disposițiunĭ, stupăritulŭ a luatŭ unŭ avêntŭ putemicŭ atâtŭ în clasele mai înalte, câtŭ și la poporulŭ de rêndŭ, ridicându-se într'unŭ așa gradŭ, încâtŭ în scurtŭ timpŭ esportulŭ de céră s'a fostŭ urcatŭ la 2000, ér celŭ de miere la 4000 măjĭ. Asta-i destulă dovadă, că într'adevĕrŭ stupăritulŭ pre acelŭ timpŭ luase unŭ avêntŭ puternicŭ și aducea și frumóse venite.

(Va urma.)

Intêmplărĭ diferite.

In Pesta. La 15 Februarie n. a fostŭ unŭ duelŭ cu sabia între proprietarulŭ de pământŭ Dr. Iuliu Birkas din Szabadka (Teresiopolŭ?) și între advocatulŭ de acolo Dr. Wilhelm Bleyer într'o sală privată de scrimă. Bleyer a fostŭ rănitŭ în cincĭ locurĭ, la pieptŭ și la mânĭ. Causa duelului a fostŭ unŭ schimbŭ de vorbe la balulŭ teatrului poporalŭ; duelanții ședeau la o masă cu o coristă, pentru care mai ântêiu se pălmuiră și apoi urmă duelulŭ.

In Tĕrgulŭ Mureșului. Servitórea Iula Medves s'a împușcatŭ din causa unei supărărĭ provenite din dragoste.

In Uj-Szony (Ungaria). Mare senșațiune a produsŭ sinuciderea locot. colonelŭ Belmond dela reg. 12 de inf., care locuia cu familia sa în Uj-Szöny. Belmond s'a împușcatŭ la 15 Februarie n. séra pe stradă. Causa sinuciderii nu se scie. Lăsă în urmă'i o tînĕră și frumósă soțiă cu doi copii minorenĭ.

In Bakony-Nana (Ungaria). Observândŭ îngrijitorulŭ moșiei de acolo, că férele pricinuescŭ marĭ pagube, pentru ca sĕ pună capĕtŭ acestui rĕu, puse de se ucise o óiă și i se otrăvi carnea ca astfelŭ bestiile mâncândŭ din ea sĕ móră. Unŭ țĕranŭ sĕracŭ din Oszlop veni din întêmplare în acelŭ locŭ, unde era espusă óia ucisă; vĕdu elŭ că e próspĕtă carnea șĭ-o duse acasă. Nevastă-sa și copii nu mai sciau ce sĕ facă de bucuriă, când vĕdură carnea. Sêrmanii nu mâncaseră de sĕptĕmânĭ întregĭ decâtŭ pâne uscată. Óia otrăvită fŭ friptă și mâncată. A doua di întréga familiă fŭ găsită mórtă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Parisŭ, 21 Februarie. Guvernulŭ a aflatŭ, că Rusia va propune puterilorŭ semnatare ale tractatului din Berlinŭ, ca sĕ pronunțe în comunŭ ilegalitatea suirei pe tronulŭ bulgarŭ a prințului Ferdinand de Coburg.

San-Remo, 21 Februarie. Somnulŭ prințului de corónă a fostŭ fórte neliniștitŭ printr'o tuse vehementă, care a venitŭ pe neașteptate. Frigurĭ nu mai are. Scuipatulŭ are colóre cafeniă fórte închisă. Starea generală e bunicică.

DIVERSE.

Câtŭ costă întreținerea unui soldatŭ englezŭ. Diarulŭ „Army and Navy Gazette“ estrage din bugetulŭ de rĕsboiu alŭ Angliei cifra cât costă soldatulŭ de rêndŭ, cu soldă, gratificațiunĭ, suplimentulŭ de soldă, îmbrăcămintea, armamentulŭ, casarmare, furagele, hrana, încălditulŭ etc. Ĕtă cheltuelile pentru fiecare armă pe anŭ: Cavaleria guardei (casa Reginei) 1662 lei. Cavaleria 1303 lei, artileria călărĕță 1353 lei, artileriă pedestră 1241 lei, artileria: conductorĭ 1229 lei, geniu cu cai 1574 lei, fără cai 1605 lei, guarda pe josŭ 1188 lei, infanteria 1102 lei, corpurile principale 1308 lei de omŭ.

NECROLOGU.

Vasile G. Orgidanŭ comerciantŭ în Brașovŭ, a încetatŭ din viĕță astădĭ la 6 óre după prândŭ în etate de 66 anĭ. Despre acéstă dureróså perdere încunosciințéză pe toțĭ amicii și cunoscuții defunctului, jalniculŭ lui fiu *George V. Orgidanŭ*, în numele sĕu precum și în numele surorilorŭ, cumnațilorŭ, cumnatelorŭ, nepoțilorŭ și nepótelorŭ repausatului. Rĕmășițele pământescĭ se vorŭ ridica din paraclisulŭ bisericei sf. Nicolae, suburbiulŭ Scheiu, și se vorŭ înmormênta Marțĭ în 9 (21) Februarie la 3 óre d. a. în cimiterulŭ de acolo.

Brașovŭ, 7 (19) Februarie 1888.

Fiă'i țĕrîna ușóră!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 20 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.53	Vênd.	8.56
Argintŭ românescŭ	„	8.45	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ	„	107.—	„	108.—
Discontulŭ	6 1/2—8% pe anŭ			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.65
Renta de hârtiă 5%	83.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	94.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	109.50
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	119.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.75
Renta de hârtiă austriacă	77.85
Renta de argintŭ austriacŭ	79.70
Renta de aurŭ austriacŭ	109.20
Losurĭ din 1860	133.25
Acțiunile băncei austro-ungare	859.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	269.30
Galbinĭ împărătescĭ	5.98—
Napoleon-d'orĭ	10.03 1/2
Mărcĭ 100 împ. germane	62.17 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	125.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

cerbulŭ, mĕ scolŭ asupra lui și'i vîrŭ junghiulŭ între córne?... Orĭ tu eștĭ popă nebunŭ și te-ai prostitŭ?...

Și când tocmai Vezinas, liniștitŭ, vrea sĕ-i rĕspundă, Regele îi făcŭ semnŭ sĕ tacă:

— Vine, dise elŭ.

CAP. VII.

In adevĕrŭ, în muchea délului se arăta Dochia, îmbrăcată ca mai nainte, dér de astădată cu maramă albă pe capŭ, doșiă de ostenéla drumului și urmată de fratele sĕu Decidav, care și elŭ, ca tatălŭ sĕu, purta acum căciula de nobilŭ.

Ea nicĭ nu se uită la Vezinas și Decebalŭ, ci se duse deadreptulŭ la altarŭ, se urcă susŭ, ca una ce era feciόra deiței *Sula*, se lipi cu fruntea de pétră și rĕmase astfelŭ mai multŭ timpŭ. Fratele sĕu o aștepta josŭ în aceeașĭ statură ca Decebalŭ, obicĭnuită Dacilorŭ.

Când îșĭ ridica ea capulŭ de p pétră, Vezinas era alăturĭ.

— Zalmolcse sĕ-țĭ vadă gândurile, o binecuvêntă elŭ. Ne chiamă stăpânulŭ

Ea nu dise nimicŭ, Trecŭ înainte și câteșĭ trei, ajunseră lângă Rege.

Decebalŭ se aședase josŭ, pe o stâncă de pe rîpă, cu picióreIe atêrnândŭ în golŭ. Dochia aștepta.

— Tu nu vréi sĕ stai lângă mine, fată, dise elŭ câtŭ putŭ de blândŭ, findcă ție 'țĭ-e frică de prăpastie. E négră, nu-i așa? și adêncă câtŭ vĕzduhulŭ întorsŭ pe dosŭ. Vino mai aprópe și uită-te.

Dochia mai făcŭ unŭ pasŭ cu frică. Elŭ urmă:

— Mie 'mĭ-e dragă. Ea sémĕnă cu mine, și décă așĭ sări acuma într'ênsa, nu m'ar durea.

Dochia ridică spre elŭ ochiĭ ei marĭ, carĭ acum erau umedĭ de milă.

După o tăcere de câteva minute elŭ urmă:

— Dochio, ce ai dice tu, décă unŭ lăncerŭ cam nebunŭ... bunăóră Budalaua Cistobacilorŭ, ar întra în vizunia unei ursóice cu pui?

— De bunăvoia lui? întrebă Dochia, care cunoscea parabolele tatălui sĕu și scia că elŭ nu glumesce nicĭodată.

— De bunăvoea lui întări Decebal.

— Așĭ dice că ar face bine sĕ-lŭ mănânce.

— Nu-i așa? întrebă repede Decebalŭ. Dér décă lancea ar fi lungă și omulŭ voinicŭ, urmă elŭ, și n'ar puté sĕ-lŭ mănânce, ce s'arŭ întêmpla?

— Ursóica ar fi ucisă, rĕspunse fără întorsăturĭ Dochia.

— Ucisă?... o întrebă Regele mai aspru. Dér puii? apăsă elŭ.

Ea înțelegea acum și stete câtva la îndoiélă.

— Arŭ muri lângă mama lorŭ, rĕspunse.

— Nu! strigă Decebalŭ, arŭ mușca din carnea omului! Dochio, adăugă elŭ repede, sculându-se de josŭ și vîrîndu-se în sufletulŭ ei, tu nu urăștĭ pe Romanĭ!

Ea făcu unŭ pasŭ înapoi și cu o mișcare indignată:

— Eu!... întrebă ea lungŭ.

Și era atâta putere în acéstă simplă vorbă, încâtŭ Decebalŭ recunoscu numai decâtŭ, că acéstă femee avea sângele lui în vine, — și mândru și bucurosŭ îi rĕspunse:

— Așa este, fată. Tu eștĭ fiica mea și nu poțĭ sĕ nu-i urĕștĭ. Eu m'am cam aprinsŭ.... dise elŭ cu sfială șiretă. Dér Dochio, m'am aprinsŭ fiindcă mĕ dóre! rînji mai departe. Mĕ dóre! Cânii au întratŭ în casele nóstre, în templele nóstre, în inima Daciei. Îi voiu ucide séu... voiu muri eu!

Ea aștepta uitându-se speriată la elŭ.

— Tu eștĭ fiica mea, îi adăugă elŭ blândŭ, luându-i o mână... și stăi cu mine lângă tronŭ, întări mai aspru.

— Ce trebue sĕ facŭ? întrebă Dochia nemișcată.

— Sĕ pui focŭ... unui șerbŭ, lui Longinŭ, rĕspunse Decebalŭ cu greu.

— E șerbŭ? întrebă ea cu hotărîre.

— E câne, îi rĕspunse tatălŭ sĕu.

— E șerbŭ? întrebă ea încă odată.

— E câne! îțĭ dicŭ. N'audĭ! se resti elŭ, dândŭ drumulŭ mânei ce o ținea.

Ea plecă ochii în pământŭ și unŭ momentŭ de grea tăcere apăsă pe toțĭ. Dochia ridică ochii și întrebă:

— Se cade sĕ pui focŭ acelui ce țĭ-a scăpatŭ dilele?

— Nu ți le-a scăpatŭ elŭ, ci Zalmolcse, dise Vezinas.

(Va urma)

Nr. 51 ex 1888. 14,3—3

Edictŭ.

Demetriu Lateșiu, gr. cat. din *Gurghiu*, a intentatŭ procesŭ divorțialŭ contra muierei sale *Lința Popescu*, gr. cat. din *Cașva*, carea l'a părăsitŭ cu necredință. Insě ubicațiunea inctei nu e cunoscută, și așa acțiunea nu i s'a putută intima.

Decĭ Lința Popescu prin acésta este provocată și citată, ca în terminŭ de unŭ anŭ și una ḑi dela prima publicare a edictului sě se presenteze înaintea forului matr. delegatŭ de I instanță alŭ Reghinului săsescŭ, alt-cum se va da cursŭ liberŭ procesului inteutatŭ și incta va fi suplinită prin curatorŭ ad actum.

Presidiulŭ forului matr. delegatŭ gr. cat. de I instanță alŭ Reghinului săsescŭ.

Reghinŭ, la 6 Febr. 1888.

Basiliu Rațiu,
protopopŭ gr. cat. și preș. forului.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-niĭ abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sě binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“